

KUIDAS ARENDADA SOTSIAAL- EMOTSIONAALSET PÄDEVUST endas ja teistes?

Veebikursuse arenduspäevik

Nimi:

Kursuse alustamise aeg:

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kiusamisvaba
Kool

TALLINNA ÜLIKOO

peaasi.ee

SISU JA JÄRJEHOIDJA

Selleks, et saaksid hoida meeles, kuhu õppimisega jõudsid, võid kursuse läbimise ajaks jätta oma veebilehitsejas kursuse akna lahti.

Samuti saad progressi jälgimiseks allpool olevas check-listis läbitud teemade ja alapeatükkide ette linnukese teha. ✓

Iga peatüki analüüsiküsimuste juurest leiad ka meeldetuletuse kursuse sisuteemadest, et saaksid hiljem siitkaudu õpitust olulisemat koos oma mõtetega lihtsamini meenutada.

Iga teema õppematerjalile pääsed otse ligi sellel allpool olevas nimekirjas klikkides. Põnevat avastamist!

SISSEJUHATUS

1. MIS SEP ON?

1.1. SEP ja areng

1.2. Eneseteadlikkus ja -juhtimine

1.3 Sotsiaalne teadlikkus

1.4 Prosotsiaalsed oskused. Suhete loomine ja juhtimine

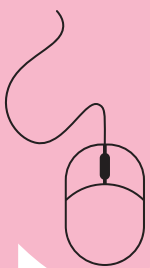

2. SE-PÄDEVUSE HINDAMINE

3. SE-PÄDEVUSE ARENDAMINE

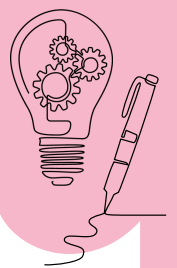
KURSUSES OLEVAD HARJUTUSED JAOTUVAD KAHEKS:

LAHENDA

Kursuses olevad interaktiivsed harjutused kutsuvad sind lahendama erinevaid õppesisuga haakuvaid ülesandeid. Näiteks vastama mõnele valikvastusega küsimusele, klikkima vastuse leidmiseks joonisel, leidma lohistades paarilisi või lahendama mõne muu teadmisi kinnistava ülesande.

Järgi juhiseid ja katseta julgelt!

MÕTLE & KIRJUTA

Eneseanalüüsiks mõeldud küsimused on kas lihtsalt mõtisklemiseks (pirn) või ka päevikusse kirjutamiseks (pliiats). Sel juhul leiad sama küsimuse siinsest päevikust leheküljenumbri järgi. Küsimuste peale mõtlemine aitab kursusel õpitut kinnistada ning vastustest jääb siia sisukas konspekt.

NB: Pea meeles pärast kursusel õppimist igal korral faili sisu oma arvutisse salvestada.

SISSEJUHATUS KURSUSESSE

Enne õppematerjalidesse sukeldumist sea suunda allolevate küsimuste abil

1

Miks on sulle sotsiaal-emotsionaalsete pädevuste teema oluline?

2

Mis sotsiaal-emotsionaalne pädevus sinu jaoks on? Millest see koosneb?

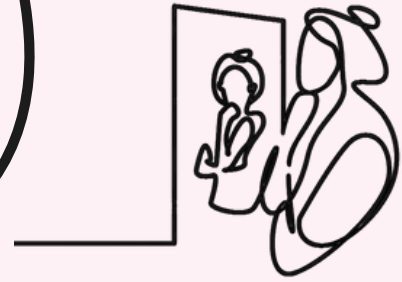
3

Milleks SE-pädevus vajalik on?

4

Miks asud seda kursust läbima just praegu? Kuhu soovid kursusega jõuda?

ENESE- HINDAMINE

Alljärgneva küsimustiku abil saad hinnata oma sotsiaal-emtsionaalset pädevust.

Küsimustik on jaotatud kolmeks alateemaks, millest igaühe kohta on 6 skaalaküsimust.

Need kolm teemat on:

1. enesejuhtimise ja -analüüsi oskused;
2. suhtlemis- ja koostööoskused;
3. emotsionaalne teadlikkus ja empaatia.

Küsimustele saad vastata otse faili sisse raadionupu abil sobiva numbri juures klikkides. Ära unusta pärast küsimustiku täitmist päevikufaili kirjutatud sisu salvestada!

Tulemused salvestuvad vaid sinu isiklikku päevikusse ning jäävad sulle eneseanalüüsi vahendiks. Seetõttu võiksid vastates olla iseendaga võimalikult aus.

Pärast kursuses olevate õppematerjalide läbimist saad proovida sama küsimustikku uuesti täita, et näha, millist mõju neil teemadel juurde õppimine sinu SE-pädevustele avaldas.

Põnevat eneseanalüüsi!

NB: Küsimustik on mõeldud kasutamiseks ainult selle töövihiku raames ning isiklikuks eneseanalüüsiks. Kui soovid küsimustikku kasutada väljaspool isiklikku konteksti, palume võtta ühendust autoriga: marilyn.jurman@tlu.ee

ENESEJUHTIMISE JA -ANALÜÜSI OSKUSED

Need väited hõlmavad õpetaja kognitiivset võimet iseennast eesmärgipäraselt juhtida, arendada ja kohandada vastavalt uutele teadmistele ning oludele.

Sellesse kategooriasse kuuluvad väited keskenduvad eneserefleksioonile, probleemide lahendamise oskusele ja võimele seada pikaajalisi eesmärke. Õpetaja on võimeline analüüsima oma kogemusi ja vigu, õppima nendest ning koostama ja järgima selget tegevusplaani, et jõuda seatud eesmärkideni. Need oskused toetavad õpetaja võimet oma professionaalset arengut jälgida ja parandada, arvestades ka töö ja eraelu tasakaalu, mis tagab õpetaja heaolu.

Kui palju nõustud või ei nõustu, et väide käib sinu kohta?

(1 = ei nõustu üldse; 2 = pigem ei nõustu; 3 = nii ja naa; 4 = pigem nõustun; 5 = nõustun täielikult)

1. Enne keerulise otsuse tegemist kogun põhjalikku infot, et jõuda probleemi algpõhjuseni

1 2 3 4 5

2. Mul on paigas selged sammud, et jõuda enda planeeritud eesmärkideni

1 2 3 4 5

3. Planeerin alati aega selleks, et hoida töö- ja eraelu tasakaalus

1 2 3 4 5

4. Võtan regulaarselt aega oma vigade analüüsimiseks, et neist õppida

1 2 3 4 5

5. Tegutsen järjepidevalt oma professionaalse arengu nimel

1 2 3 4 5

6. Kohandan oma plaane, kui saan uusi teadmisi või kui olukord muutub* (ümberlülitus)

1 2 3 4 5

Märksõnad: enesejuhtimine, tegutsemine, eesmärkide seadmine, planeerimine, organiseerimine, edenemismõttemiis, probleemi- ja eneseanalüüs, kohanemine, vastutustundlik otsustamine

See kategooria hõlmab õpetaja sotsiaalseid oskuseid, sh võimet luua ja säilitada produktiivseid suhteid õpilaste, kolleegide ja peredega.

Sellesse kategooriasse kuuluvad väited käsitlevad oskust efektiivselt suhelda, konflikte lahendada ja kultuuriliste erinevustega arvestada. Õpetaja on avatud koostööle ja suudab keerulisi teemasid esitada viisil, mis muudab need arusaadavaks kõigile osapooltele. Samuti on oluline turvalise ja toetava vestluskeskkonna loomine, mis soodustab ausat ja avatud suhtlust.

Kui palju nõustud või ei nõustu, et väide käib sinu kohta?

(1 = ei nõustu üldse; 2 = pigem ei nõustu; 3 = nii ja naa; 4 = pigem nõustun; 5 = nõustun täielikult)

- 1.** Leian koolis kiiresti ühise keele inimestega, kellel on minust erinev kultuuriline või sotsiaalmajanduslik taust

1 2 3 4 5

- 2.** Suheldes õpilaste ja kolleegidega, oskan selgitada keerulisi teemasid viisil, mis muudab need teistele lihtsalt arusaadavaks ja hoomatavaks

1 2 3 4 5

- 3.** Oskan vestlusi (kahekõne) juhtida ilma märkimisväärse pingutuseta (kus on kuulamine)

1 2 3 4 5

- 4.** Kaasan aktiivselt õpilaste peresid ja kolleege, et leida ühiseid lahendusi laste toetamiseks

1 2 3 4 5

- 5.** Tegelen koolis tekkivate konfliktidega otsejoones ja ei kogu asju enda sisse

1 2 3 4 5

- 6.** Tegelen sellega, et luua ja hoida suheldes turvalist ja toetavat vestluskeskkonda

1 2 3 4 5

Märksõnad: eneseväljendamine, kommunikatsioon, välised sotsiaalsed suhed, suhtlemis- ja koostööoskused, suhete loomine, oskus suhelda erinevates sotsiaalsetes kontekstides, avatus, konflikti juhtimine, lahenduste märkamine, keskkond

EMOTSIONAALNE TEADLIKKUS JA EMPAATIA

See kategooria hõlmab õpetaja emotsionaalseid oskuseid, mis keskenduvad õpetaja võimele mõista ja tunnetada enda ja teiste emotsioone ning näidata empaatiat.

Sellesse kategooriasse kuuluvad väited rõhutavad oskust märgata nii sõnalisi kui ka mittesõnalisi vihjeid, mis viitavad õpilaste ja kolleegide emotsionaalsetele seisunditele. Õpetaja suudab analüüsida oma emotsioone ja säilitada stabiilsust emotsionaalselt keerulistes olukordades. Emotsionaalne teadlikkus aitab õpetajal vältida ülekoormust ning toetab empaatilist ja mõistvat suhtlemist, mis soodustab positiivset klassikeskkonda.

Kui palju nõustud või ei nõustu, et väide käib sinu kohta?

(1 = ei nõustu üldse; 2 = pigem ei nõustu; 3 = nii ja naa; 4 = pigem nõustun; 5 = nõustun täielikult)

1. Säilitan selge mõtlemise ka emotsionaalselt keerulistes olukordades

1 2 3 4 5

2. Mõistan õpilaste ja kolleegide vajadusi ka mittesõnaliste vihjete korral

1 2 3 4 5

3. Tunnen tihti vajadust aidata õpilasi ja kolleege, kellel on raskusi (olen võimeline astuma teise sussidesse aga ei unusta, et need ei ole minu sussid)

1 2 3 4 5

4. Püüan alati mõista teiste vaatenurki ja kogemusi enne oma arvamuse avaldamist

1 2 3 4 5

5. Pööran teadlikult tähelepanu sellele, kuidas minu sõnad ja teod võivad mõjutada teiste tundeid

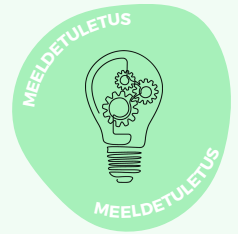
1 2 3 4 5

6. Teadvustan täpselt kuidas minu emotsioonid mõjutavad minu käitumist

1 2 3 4 5

Märksõnad: enesejuhtimine, tegutsemine, eesmärkide seadmine, planeerimine, organiseerimine, edenemismõtteviis, probleemi- ja eneseanalüüs, kohanemine, vastutustundlik otsustamine

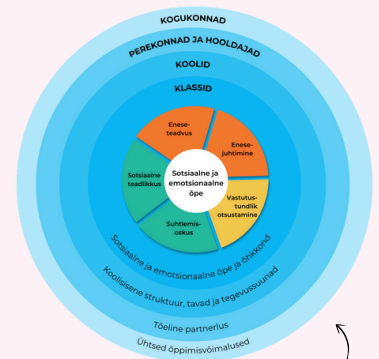
1. MIS ON SEP?

- Sotsiaal-emotsionaalne pädevus hõlmab oskusi ja teadmisi, mis aitavad iseseisvalt ja paindlikult juhtida oma emotsioone ja suhteid.
- Sotsiaal-emotsionaalne õppimine (SEL) on protsess, mis toetab õpilaste ja täiskasvanute võimet saavutada positiivseid eesmärke, luua suhteid ja teha vastutustundlikke otsuseid.
- SE-pädevuse arendamine on lahutamatu seotud inimese üldise arenguga ja mõjutab ka akadeemilist edu.
- CASELi mudel toob välja viis peamist valdkonda: eneseteadlikkus, enesejuhtimine, sotsiaalne teadlikkus, suhteoskused ja vastutustundlik otsustamine.
- Keskkonna, sealhulgas pere, kooli ja kogukonna toetavad tingimused on SE-pädevuse arengu jaoks olulised.

1 Loe PRÕKis § 4 toodud üldpädevuste kirjeldustest, mida täpsemalt mõeldakse suhtlus-, enesemääratlus- ja sotsiaalse pädevuse all. Kõrvuta nende sisu CASEL'i mudelis toodud SEL sisuga.

1.1 Millised SE-pädevuse komponendid on üldpädevustes kaetud, mis on jäänud tähelepanuta?

Vaata CASEL'i mudelit lähemalt kursusest

1.2 Mõttele, kuidas need kattumised ja lahknevused võiks mõjutada meie õpilaste SE-pädevuse arengu toetamist koolis õpetajate poolt?

2 Meenuta oma algset isiklikku SE pädevuse määratlust ja kõrvuta seda CASEL'i ning EASEL'i mudelitega – milliseid sarnasusi ja erinevusi märkad?

1.1 SOTSIAAL- EMOTSIONAALSE PÄDEVUSE ARENG

Loe väiteid ja mõtiskle, mil määral sa nendega nõustud

(1 – ei nõustu; 2 – pigem ei nõustu; 3 – pigem nõustun; 4 – nõustun)

Hinda nõustumist või mitter nõustumist neljapalliskaalal ja püüa mõelda, miks sa just sellise vastuse valisid.

1. Iga inimene võib õppida enda tundeid juhtima.

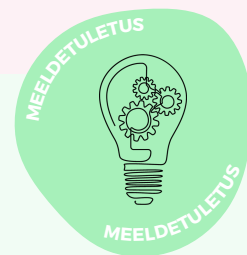
1 2 3 4

2. Ükskõik kui palju inimene pingutab – ta ei saa enda suhtlemisoskusi eriti muuta.

1 2 3 4

3. SE-pädevuse arendamine ei ole õpetaja, vaid lapse pere ülesanne.

1 2 3 4

- SE-pädevus areneb koos aju küpsemisega ja on tihedalt seotud täidesaatvate funktsioonide arenguga, nagu tähelepanu, pidurdus ja töömälu.
- Täidesaatvad funktsioonid on vajalikud eesmärgipäraseks käitumiseks, probleemilahenduseks ja teadlike otsuste tegemiseks, aidates hallata emotsioone ja suhelda edukalt.
- SE-pädevuse arengut mõjutavad nii individuaalsed omadused (nt temperament) kui ka sotsiaalne keskkond (nt pere, kool, kogukond).
- SE-pädevusi saab arendada igas vanuses, kuid oluline on kohandada toetus arengu- ja keskkonnaeripäradele.
- Keskkonna kvaliteet, sealhulgas suhted kodus ja koolis, mõjutab oluliselt aju ja SE-pädevuse arengut, eriti lapse- ja noorukieas.

1.1 SOTSIAAL-EMOTSIONAALSE PÄDEVUSE ARENG

1 Hinda, kuivõrd kirjeldavad järgmised väited su käitumist neljapalliskaalal.

1 - ei nõustu; 2 - pigem ei nõustu; 3 - pigem nõustun; 4 - nõustun

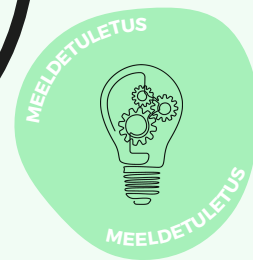
Hinda nõustumist või mittedõustumist neljapalliskaalal ja püüa mõelda, miks sa just sellise vastuse valisid.

1. Ärritun, kui mu tegevused ei lähe plaanipäraselt.	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐
2. Unustan mitmeetapilisi ülesandeid tehes mõne osa tegemata.	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐
3. Minu jaoks on vestluses keerukas teisi kuulata ja mitte vahele rääkida.	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐
4. Minu jaoks on raske muuta juba paigas olevat päevakava või plaane.	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐
5. Vajan meeldetuletusi, et tegemist vajavaid ülesandeid meeles pidada.	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐
6. Tegutsen tormakalt ja tagajärgedele mõtlemata.	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐

2 Püüa meenutada, mida sa alusprotsesside kohta lugesid, ja mõtle, millist oskust (pidurdus, tähelepanu juhtimine, kognitiivne paindlikkus, töömälu) võiks kirjeldatud väide iseloomustada?

3 Mõtiskle, kuidas mõjutavad need alusprotsessid su SE-pädevust.

1.2 ENESETEADLIKKUS JA -JUHTIMINE

- Eneseteadlikkus hõlmab võimet teadvustada oma emotsioone, mõtteid ja käitumist ning mõista, kuidas need omavahel seotud on. See hõlmab ka arusaamist oma tugevustest ja arendamist vajavatest aspektidest.
- Enesejuhtimine tähendab võimet juhtida oma emotsioone ja käitumist, et saavutada seatud eesmärged, ning säilitada paindlikkus keerulistes olukordades.
- Emotsioonide juhtimine aitab toime tulla keeruliste suhtlusolukordadega, võimaldades pidurdada automaatseid reaktsioone ja kasutada teadlikumaid toimetulekuviise.
- Eneseteadlikkuse ja enesejuhtimise arendamine toetab õpilaste vaimset heaolu, sotsiaalseid suhteid ning aitab vältida läbipõlemist.
- Emotsionaalsete protsesside mõistmine ja teadlik juhtimine on võtmetähtsusega nii õppija kui õpetaja jaoks edukate sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste arendamisel.

1 Üks eneseteadlikkuse komponente on suhtumine ehk perspektiiv erinevatele suhtlusolukordadele. Mõtiskle, kuidas võib erinev suhtumine mõjutada näiteks seda, kuidas 7. klassi õpilane käitub olukorras, kus teine õpilane tõstab pingile istudes näiteks tema koti maha.

2 Mõtiskle eelnevast näitest lähtuvalt ka seda, kuidas emotsioonide juhtimine ja sotsiaalne infotöötlus on seotud? Mida märkab, kuidas tõlgendab ja millise vastusreaktsiooni võib valida olukorras õppija, kel on keerukam enda emotsioonide juhtida?

3 Enda emotsioonide juhtimist on pidanud üheks keerukamaks aspektiks ka õpetajad. Meenuta emotsioonide juhtimise erinevaid strateegiaid ning püüa mõtiskleda, kuidas Sina mõtled keerukas olukorras ning kas see pigem toetab Sinu emotsioonide juhtimist või pigem ei toeta?

1.3 SOTSIAALNE TEADLIKKUS

Mõtle järgnevate väidete puhul, kas need on sinu arvates tõesed. Märki igaühe juurde, kas see läheb kokku sellega, mida sina arvad. Võimaluse korral põhjenda oma arvamust.

EI OLE TÕENE **TÕENE**

☐	☐	• Empaatia tähendab teistega nõustumist.
☐	☐	• Empaatia tähendab sõbralikkust.
☐	☐	• Empaatia on arendatav.
☐	☐	• Empaatia on isiksuseomadus.
☐	☐	• Empaatia tähendab teise inimese emotsiooniga kaasa minemist.

Kommentaar/põhjendus

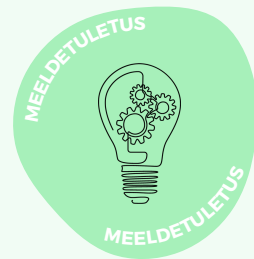
1 Kuidas eristuvad omavahel afektiivne empaatia ja kognitiivne empaatia? Too näiteid, kus oled enda puhul märganud pigem afektiivse empaatia avaldumist või pigem kognitiivse empaatia poolt?

2 Meenuta kognitiivse empaatia sisu ning mõtiskle, kuidas võiks olla võimalik kognitiivse empaatia arendamine õpetajatel või hoopis õpilastel?

3 Kuidas on seotud väärtused ja sotsiaalne teadlikkus?

1.3 SOTSIAALNE TEADLIKKUS

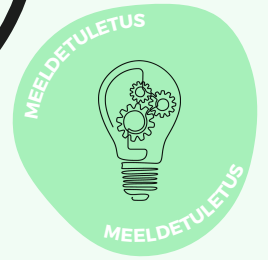

- Sotsiaalne teadlikkus hõlmab teiste emotsioonide ja perspektiivide mõistmist ning võimet arvestada sotsiaalsete normide ja väärtustega.
- Afektiivne empaatia viitab emotsionaalsele reageeringule, kus tunnete kaasa teiste tunnetele, samas kui kognitiivne empaatia on teise inimese perspektiivi mõistmine ja selle aktiivne kasutamine suhete hoidmiseks.
- Kognitiivset empaatiat on võimalik arendada, ja see mängib võtmerolli sotsiaalsetes olukordades parema mõistmise ja koostöö edendamisel.
- Sotsiaalne teadlikkus on tihedalt seotud väärtustega, nagu õiglus, hoolimine ja vastutustundlik osalemine kogukonnaelus.
- Sotsiaalse teadlikkuse arendamine klassiruumis hõlmab teise perspektiivi mõistmist ning ühiskondlike ja eetiliste väärtuste teadvustamist, mis toetab õpilaste prosotsiaalseid käitumismustreid.

ISIKLIKUD MÄRKMED

1.4 PROSOTSIAALSED OSKUSED

- Prosotsiaalsed oskused viitavad käitumistele, mis on suunatud teiste heaolu suurendamisele, nagu abistamine, jagamine ja lohutamine. Need oskused on olulised suhete loomisel ja hoidmisel.
- Sotsiaalsed oskused on õpitavad ja neid saab arendada jälgimise ja praktika kaudu. Need hõlmavad aktiivset kuulamist, selget suhtlemist, probleemide koostöist ja konfliktide konstruktiivset lahendamist.
- Sotsiaalsete oskuste arendamine toetab tugevaid ja tervislikke suhteid, aidates toime tulla erinevate sotsiaalsete ja kultuuriliste nõudmistega.
- Prosotsiaalsete oskuste kasutamine aitab luua koostöiseid ja hoolivaid suhteid nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega, soodustades positiivset keskkonda.
- Suhete loomist ja juhtimist saab klassiruumis arendada sihipäraste tegevuste kaudu, mis toetavad õpilaste sotsiaalsete oskuste kasvu ja meeskonnatöö oskuste arendamist.

1 Kirjelda, miks on oluline lisaks sotsiaalsete oskuste mõistele kasutada aeg-ajalt ka prosotsiaalseid oskusi? Kuidas erinevad omavahel sotsiaalsed oskused ja prosotsiaalsed oskused?

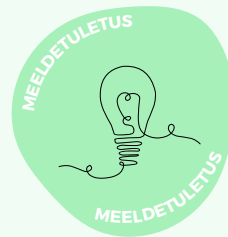
2 Meenuta eelmises 1.3 osas loetud empaatia teemat ning mõtiskle, kuidas väljendub empaatia suhtlusoskuste kaudu? Kuidas meeskonnatöö oskustes?

3 Kuidas on seotud täidesaatvad funktsioonid (1.1 ptk) ja konfliktide lahendamise oskus?

4 Meenuta 1.1 ptk välja toodud SE- pädevuse arengulist käsitlust ning mõtiskle millal oleks hea õpilaste võtta fookusesse õpilastega näiteks konfliktide lahendamise strateegiate õppimine?

2. SE-PÄDEVUSE HINDAMINE

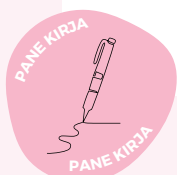
- SE-pädevuse hindamine hõlmab laste sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste jälgimist, et toetada nende arengut ja määrata kindlaks vajadused. See ei tähenda hindeid, vaid arengu jälgimist ja arendustegevuste planeerimist.
- Hindamismeetodid võivad olla vaatlused, vestlused, õpilaste enesehindamine ja testid. Eestis on kasutusel ka HARNO e-testid sotsiaalse ja enesemääratluspädevuse hindamiseks.
- Õpetaja SE-pädevuse hindamine on samuti oluline. See võib toimuda eneseanalüüsi, küsimustike täitmise või kolleegide tagasiside kaudu, et arendada õpetaja oskusi ja parandada õpilaste toetust.
- SE-pädevuse hindamiseks ei ole ühtset moodsuud – oluline on koguda infot mitmest allikast ja kasutada erinevaid meetodeid, et saada terviklik ülevaade.
- Õpetaja SE-pädevuse arendamine aitab kaasa ka õpilaste SE-pädevuse arengule, toetades klassis koostöiseid ja hoolivaid suhteid.

1

Loe lähemalt SE-pädevuse hindamisest käitumise kontekstis käitumise tugikava [õpiobjektis](#). Mis on vahet lihtsalt märkamisel ja otsesel hindamisel?

2

Milliseid otseseid ja kaudseid õpilase käitumise hindamise viise oled sina juba kasutanud või võiksid kasutada? Mõtle konkreetsetele näidetele.

2. SE-PÄDEVUSE HINDAMINE

1

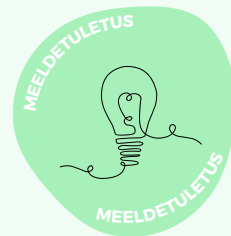
Milliseid SE-pädevuse hindamisviise oled sina oma praktikas juba kasutanud? Milliseid võiksid praegu kasutusse võtta?

2

Milliseid enda SE-pädevuse hindamise ja tagasiside saamise võimalusi oled kasutanud? Millist tahaksid järgmiseks kasutada ja miks?

3. SE-PÄDEVUSE ARENDAMINE

- Sotsiaalsete ja emotsionaalsete pädevuste arendamine on osa igapäevasest õppetööst. Õpetajad saavad lapsi toetada läbi positiivsete suhete loomise, prosotsiaalse eeskuju pakkumise ja sihipäraste õppevalikute.
- Eestis on saadaval mitmeid SE-pädevust toetavaid programme, nagu VEPA, KiVa, MeieMaailm ja Vaikuseminutid, mis on suunatud kogu klassile, et tugevdada sotsiaalseid oskusi ja luua toetavat klassikeskkonda.
- Kui mõnel lapsel on spetsiifilised raskused, kasutatakse teise tasandi ennetusmeetodeid, nagu väiksemad grupidööd või spetsiaalsed nõustamised (nt SPIN programm), et arendada koostöö- ja suhtlemisoskusi.
- Lapsed, kellel on käitumisprobleeme või SE-pädevuse puudujäärke, vajavad individuaalset tuge, näiteks käitumise tugikava, mis on koostatud õpetaja ja tugispetsialistide koostöös.
- Arendustegevusi juhib SAFE mudel (süsteemsus, aktiivsus, fookus ja eksplitsiitsus), mis tagab, et lapsed arendavad SE-oskusi järjepidevalt ja sihipäraselt, kasutades aktiivõppe ja mudeldamise meetodeid.

1 Kui palju oled seni õpetajatöös SE-pädevust toetavaid tegevusi tehes pidanud silmas SAFE põhimõtteid? Miks võiksid neid järgida?

2 Leia oma tööst näiteid, kuidas oled (või võiksid) toetada õpilaste SE-pädevusi:

a) universaalse ennetuse tasandil

b) valikulises ennetuses

c) näidustatud ennetuses

3 Millist abi, oskuseid ja ressursse vajaksid, et tõhusamalt oma õpilaste SE-pädevuse arengut toetada?

ISIKLIKUD MÄRKMED

Millised uued ideed, küsimused ja mõtted kursusel osaledes tekkisid?
Pane need kõik siia kirja!

Aitäh, et õppisid ja mõtestasid meiega koos sotsiaal-emotsionaalsete pädevuste olulisust, hindamist ja arendamist!

See töövihik jääb Sulle, et saaksid käia siitkaudu aeg-ajalt nii Peaasi.ee kodulehel olevaid materjale kui oma mõtteid meenutamas.

Põnevaid avastusi SE-pädevuse arendamise praktiseerimisel!

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kiusamisvaba
Kool

TALLINNA ÜLIKOO

peaasi.ee